

Piotr Myszkowski

[autor instrukcji wychowawczej](#)

[starosta lubelski](#)

Ur. 0.0.0,

Zm. 0.0.,

Dane rodziców

Brak danych.

Wychowanie i wykształcenie

Etapy kariery dot. edukacji

W 1602 roku napisał [instrukcję](#) dla syna, w której zawarł swoje uwagi dotyczące wychowania i kształcenia, by jego potomek „nie zmarnował całego życia”. Uznawał w niej, że cała rodzina wyznawała zasadę, że urodzono się nie dla siebie, a dla ojczyzny. Dlatego i jego syn musi zdobyć wiedzę i umiejętności, które mają znaczenie w Rzeczypospolitej. Dotychczas syna wychowywał ojciec, który nakazywał mu: trochę nauki, trochę wojny, trochę udziału w życiu sejmikowym i zapoznanie z najwybitniejszymi ludźmi. Kolejny etap to czas na „filozofowanie” za granicą. Myszkowski zalecał oszczędzanie czasu, bo [zagraniczny pobyt](#) syna nie jest zbyt długi. Trzeba go zatem jak najlepiej wykorzystać – gorliwością i jak największym wysiłkiem. Podkreślał znaczenie [filozofii](#) w życiu - najważniejsze jest wyrobienie w sobie bojaźni wobec Boga i pobożności, do których od dzieciństwa był przyzwyczajany. Pobożność to nie tylko udział w nabożeństwach, lecz także cnoty: skromność, umiarkowanie i wstydlivość, a także unikanie pychy, swawoli i bezwstydu. W dni świąteczne Myszkowski zalecał uczęszczać na nabożeństwa, słuchać Słowa Bożego, a w dni bardziej uroczyste, przynajmniej cztery razy w roku, przystępować do komunii świętej. W trakcie czteroletniej [edukacji za granicą](#) pierwszy rok syn powinien spędzić na nauce siedmiu sztuk wyzwolonych. W tym czasie ma już nie pogłębiać [gramatyki](#), bo ją zna, a i tak będzie ją utrwał w praktyce. [Dialektyki](#) powinien się uczyć ze skróconego podręcznika i nowszego pisarza, np. Valeriusa Corneliusa Ultraiectinusa. Nie miał poznawać [logiki](#) z Arystotelesa, bo ta miała być tylko nauką pomocniczą [retoryki](#) i [wymowy](#). [Retoryki](#) zaś miał się uczyć od mistrzów greckich (Teona, Aftoniosa, Hermogenesa, Dionizjusza z Halikarnasu) i łacińskich (Cyceron, Arystotelesa). Dodatkowo w pierwszym roku nauki miał poznać nauki [matematyczne](#), ale tylko tyle, ile konieczne dla przyszłego polityka. Ważniejsze niż [geometria](#) teoretyczna będzie praktyczne jej zastosowanie: wymierzanie ziemi, strzelanie z dział, wyznaczanie granic posiadłości, odwadnianie pól czy kartografia. W tej kwestii istotna będzie także [astronomia](#), a w niej: historia ciał niebieskich, posługiwanie się kalendarzem, podstawy nauki o gwiazdach. Zagadnienia te syn Myszkowskiego miał jednak poznawać tylko z podręcznika i tylko w streszczeniu. Podobnie [arytmetyki](#) powinien uczyć się tyle, ile konieczne do prowadzenia rachunków we własnym gospodarstwie. Dodatkowo w pierwszym roku nauki szlachcic miał zacząć zapoznawać się z dziełami pisarzy antycznych, których nie porzuci przez cztery lata: [historyków](#) (rzymskich i greckich dziejopisarzy, zwłaszcza Liwiusza), mówców (Cyceron) i wybitnych [poetów](#) (Wergiliusz, Horacy, Terencjusz, Plaut). W drugim roku zagranicznej edukacji syn zamiast [dialektyki](#) i [matematyki](#) miał się uczyć [fizyki](#) z dzieł Jacobusa Carpentariusa i [etyki](#) od Arystotelesa. Kolejną dziedziną był [medycyna](#) – tę winien poznawać od starożytnego Galena, bo szlachcic powinien znać swoje ciało i podstawy jego leczenia. Trzeci rok [zagranicznej edukacji](#) to kontynuacja nauki [etyki](#), nauki gospodarskie na podstawie Ksenofonta, a zamiast [fizyki](#) – zagadnienia polityczne na podstawie dzieł Arystotelesa. Czwarty rok Myszkowski zalecał spędzić w towarzystwie lektur o [prawach](#) Platona, Cyceron, i Justyniana. W wolnym czasie od nauki z kolei miał ćwiczyć strzelanie, celowanie z dział lub kształcić inne umiejętności sztuki wojennej.

Fakty z życia osobistego

Żył w [XVI-XVII wieku](#).

Bibliografia

Podmiotowa

1. Piotr Myszkowski, *Instrukcja dla syna*, przekł. E. Jędrkiewicz, [w:] *Pisma pedagogiczne polskiego odrodzenia (wybór)*, oprac. J. Skoczek, Wrocław, 1956.